

ISO Sertificēto grāmatvežu asociācijas koncepcija par grāmatvedības problēmām un to iespējamo risinājumu

Latvijā ir dažādas tautsaimniecības nozares (piem., tirdzniecība, rūpniecība, lauksaimniecība u.t.t.), kuras ir pārstāvētas valsts struktūrās (ministrijas, agentūras), kam ir savas asociācijas un ir iespēja ne tikai paust savu viedokli, bet arī realizēt attīstībai nepieciešamos projektus un idejas, lai pilnveidotu un attīstu šo nozari kopumā.

Grāmatvedība nav atsevišķa nozare, bet ir viena no svarīgākajām sastāvdaļām Latvijas ekonomikā, jo pienākums kārtot grāmatvedību ir gan visām komercstruktūrām, gan nevalstiskajām organizācijām, gan pašvaldību un valsts institūcijām un uzņēmumiem. Ir ļoti būtiski, lai grāmatvedis, kurš to kārtot, izpildītu šo darbu kvalitatīvi saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, un lai kvalificēta trešā persona varētu gūt patiesu un skaidru priekšstatu par uzņēmuma finansiālo stāvokli bilances datumā, tā darbības rezultātiem, naudas plūsmu noteiktā laika posmā, kā arī konstatēt katra samnieciskā darījuma sākumu un izsekot tā norisei.

Ir svarīgi, lai grāmatvedis būtu kompetents un godprātīgs, tāpēc ir liela nozīme tam, kā Latvijā tiek sagatavoti grāmatvedības speciālisti, kāda ir to darba kontroles un vērtējuma sistēma.

Lai risinātu grāmatvedības problēmas Latvijā, būtu logiski veikt analīzi un uzdot konkrētus jautājumus sakarā ar šo jomu:

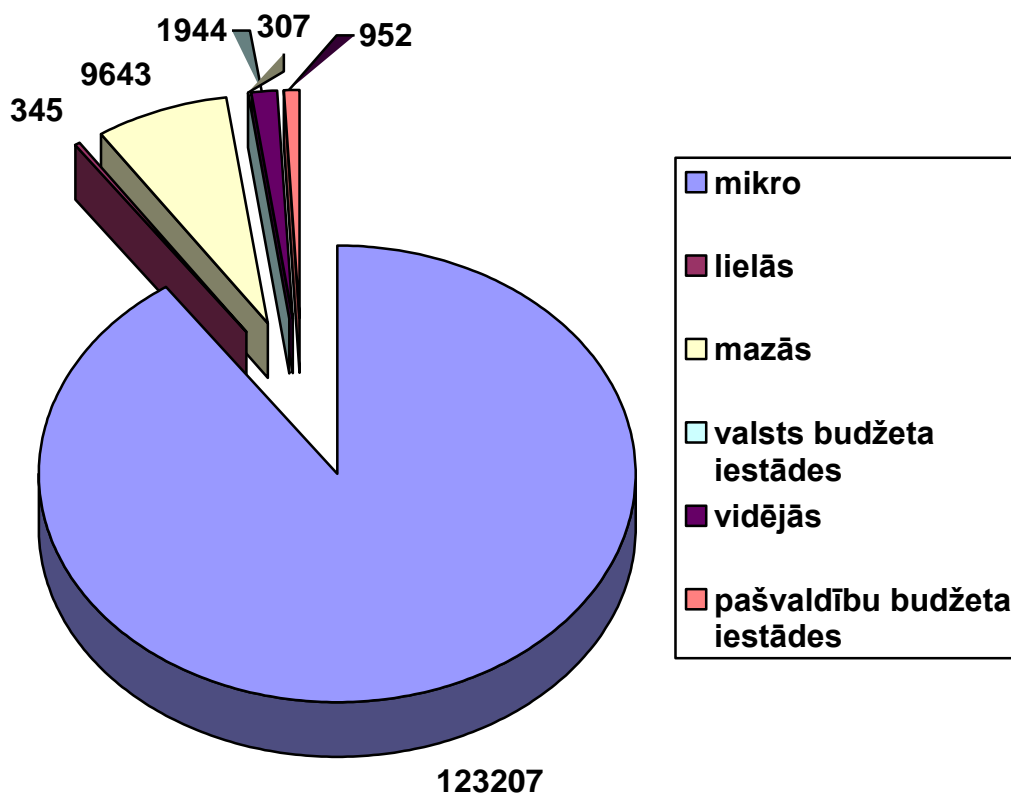
- I. Kāds ir uzņēmumu, kur strādā grāmatveži, sadalījums pa sektoriem un lieluma grupām? Kādi grāmatveži tiem ir nepieciešami?*
- II. Kādas prasības tiek izvirzītas izglītības standartiem, saskaņā ar kuriem augstskolās tiek gatavoti grāmatvedības speciālisti? Vai šie standarti tiek aktualizēti?*
- III. Kuras mācību iestādes gatavo grāmatvedības speciālistus saskaņā ar IZM apstiprinātiem grāmatveža profesijas standartiem? Vai visi, kas saņem diplomus, ir spējīgi sagatavot gada pārskatus un bilanci?*
- IV. Kādi pašlaik ir izstrādāti un apstiprināti grāmatveža profesijas standarti? Vai tie atbilst mūsdienu tirgus prasībām?*
- V. Vai LR Profesiju klasifikators (kur tiek aprakstītas grāmatvežu funkcijas) ir derīgs lietošanai, ir loģisks un saprotams?*
- VI. Kādas iestādes un institūcijas nodarbojas ar grāmatvežu sertifikāciju Latvijā? Vai Latvijā ir vienota grāmatvežu novērtēšanas un sertificēšanas sistēma un vienots grāmatvežu registers?*
- VII. Vai Latvijā ir normatīvā bāze, lai veidotu vienotu grāmatvežu novērtēšanas un sertifikācijas sistēmu?*
- VIII. Par GSC 10 gadu praktiskā darba pieredzi sertifikācijas jomā.*

I. Uzņēmumu struktūra

Ekonomiski aktīvās statistikas vienības pa sektoriem un lieluma grupām 2010.gadā
(CSP dati)

<i>Tirgus sektors</i>	<i>135 139, tajā skaitā:</i>
• Mikro	123 207
• Mazās	9 643
• Vidējās	1 944
• Lielās	345
<i>Ārpustirgus sektors</i>	<i>9 201, tajā skaitā</i>
• valsts budžeta iestādes	307
• pašvaldību budžeta iestādes	952
<i>PAVISAM</i>	<i>144 340</i>

- Tirgus sektora statistikas vienības: *pašnodarbinātās personas, individuālie komersanti, komercsabiedrības, zemnieku un zvejnieku saimniecības.*
- Ārpustirgus sektora statistikas vienības: *fondi, nodibinājumi un biedrības, valsts budžeta iestādes, pašvaldību budžeta iestādes.*

Analizējot statistikas datus tirgus sektorā, redzam, ka 123207 uzņēmumu vai 91,2% ir mikrouzņēmumi, un tas nozīmē, ka pēc Latvijā pieņemtās metodoloģijas mikrouzņēmumā strādā līdz pieciem cilvēkiem.

Rodas jautājumi:

1. Kādas kvalifikācijas grāmatvedis varētu strādāt mikrouzņēmumā?

2. 1. *Kādas kvalifikācijas grāmatvedis varētu strādāt mazajā vai vidējā uzņēmumā?*
3. *Cik vispār grāmatvežu ir nepieciešams Latvijā? Kādas ir tendences darba tirgū?*
4. *Kas šajā jomā ir paredzēts valsts attīstības plānā (kurš būtu ļoti nozīmīgs, lai plānotu speciālistu sagatavošanu, ņemot vērā attīstības tendences, bet pagaidām tāds nav izstrādāts)?*

II. Kādas prasības tiek izvirzītas izglītības standartiem, saskaņā ar kuriem augstskolās tiek gatavoti grāmatvedības speciālisti?

Latvijā pastāv divu veidu izglītības standarti augstskolām: profesionālie un akadēmiskie.

Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standarts tika pieņemts saskaņā ar MK 2001.g. 20. marta noteikumiem Nr. 141.

Pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programma paredzēta koledžām (mācību laiks 2 – 3 gadi). Stratēģiskie mērķi: veicināt zināšanu un prasmju apguvi, kas nodrošina **ceturtnā līmeņa** profesionālās kvalifikācijas ieguvu un sekmē **konkurētspēju mainīgos sociālekonomikas apstākļos**.

Otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības standarts tika pieņemts saskaņā ar MK 2001.g. 20. novembra noteikumiem Nr. 481.

Otrā līmeņa profesionālo augstāko izglītību un piektā līmeņa profesionālo kvalifikāciju iegūst, apgūstot otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības bakalaura studiju programmu un maģistra studiju programmu. Galvenie stratēģiskie mērķi: izglītot **piektā līmeņa** profesionālās kvalifikācijas speciālistus tautsaimniecībai, kā arī sekmēt to **konkurētspēju mainīgos sociālekonomikas apstākļos un starptautiskajā darba tirgū**.

Izglītības standarti kopš to pieņemšanas pēdējo reizi ir grozīti 2007.gadā, kaut arī dzīve iet uz priekšu, mainās prasības speciālistiem, attīstās e-tehnoloģijas, strauji mainās likumdošana. Kā piemēru varam minēt koledžas studiju programmu, kur ir strikti noteikts stundu daudzums mācību priekšmetos saskaņā ar noteiktu proporciju. Koledžām ir tiesības to mainīt tikai līdz 20%. It sevišķi tas attiecas uz galvenajiem priekšmetiem – grāmatvedību un nodokļiem. Bieži vien studenti ir neizpratnē par to, kāpēc nevar palielināt stundu skaitu tik ļoti nepieciešamos priekšmetos savā speciālitātē uz cita, grāmatvedim ne tik svarīga, priekšmeta rēķina. Par šo problēmu tika ziņots konferencē «Koledžu ieguldījums Latvijas ekonomikā, izglītības īpatnības un problēmas» (2010. gadā) un sakarā ar to tika rakstīts uz LR IZM, ka šis izglītības standarts būtu jāmaina. Diemžēl, nekas nav mainīts.

III. Kādās Latvijas izglītības iestādēs sagatavo grāmatvežus?

Kā redzam 1.pielikumā, pēc IZM statistikas Latvijā grāmatvedības zināšanas var apgūt daudzās izglītības iestādes un mācību centros.

Pēc pamatizglītības 2. un 3.līmeņa profesionālās kvalifikācijas līmeņa zināšanas, tajā skaitā par valsts budžeta līdzekļiem, var apgūt 25 profesionālās izglītības iestādēs (tehnikos, mācību centros, to skaitā «Buts» ar 26 filiālēm, SIA «Profesionālās izglītības, tālākizglītības un eksaminācijas centrs» ar 18 filiālēm).

Tas nozīmē, ka tiek sagatavots ļoti liels speciālistu skaits ar 2. un 3.līmeņa profesionālās kvalifikācijas zināšanām. Vai tas atbilst pieprasījumam un izpildāmā darba kvalitātei, jo ir grāmatvedības uzskaites organizācijā ir notikušas būtiskas izmaiņas, ieviešot datorizēto grāmatvedības uzskaiti. Vai ir vajadzīga tik liela uzskaitvežu «armija»? Kādas ir šo darbinieku iespējas profesionālajā izaugsmē un vai tie nepavairo bezdarbnieku skaitu?

4.līmeņa profesionālo kvalifikāciju «Grāmatvedis» nodrošina 8 koledžas, to skaitā Grāmatvedības un finanšu koledža, Jēkabpils Agrobiznesa koledža, Latvijas biznesa koledža, Malnavas koledža, Sociālās integrācijas, Rīgas integrācijas valsts aģentūras un Alberta koledžas, iegūstot 1.līmeņa augstāko profesionālo izglītību.

2.līmeņa augstāko profesionālo izglītību un bakalaura grādu var iegūt 5 augstskolās: LLU, Rēzeknes un Ventspils augstskolās – bakalaura grādu ekonomikā; LU, mācoties Ekonomikas un vadības fakultātē, tiek iegūts profesionālais bakalaura grāds grāmatvedībā, analizē un auditā un kvalifikācija «Ekonomists» (5.kvalifikācijas līmenis).

Grāmatvežiem maģistratūrās ir iespēja apgūt speciālās programmas un iegūt maģistra grādu ekonomikā.

Rodas jautājums – kādēļ visās augstskolās, kur saskaņā ar MK noteikumiem Nr.481 par 2.līmeņa profesionālo augstāko izglītību grāmatvežiem izsniedz attiecīgo diplomu, tiem piešķir nevis kvalifikāciju «grāmatvedis», bet gan kvalifikāciju «ekonomists»?

Pēc GSC statistikas no 697 sertificētajiem grāmatvežiem 92% ir ar augstāko izglītību, un 98% no viņiem ir apmeklējuši kursus pēc izglītības programmas «Praktiskā grāmatvedība atbilstoši Latvijas un starptautiskajiem normatīvajiem dokumentiem», un, pēc šo grāmatvežu aptaujas rezultātiem, tieši šajosursos viņi ir padziļinājuši savas profesionālās zināšanas, risinot konkrētas grāmatvedības problēmsituācijas un aizpildot nepieciešamo dokumentāciju.

IV. Kādi grāmatvežu profesijas standarti pastāv Latvijā? Kas tos izstrādā saskaņā ar normatīvajiem aktiem?

- 3. profesionālās kvalifikācijas standarts «Grāmatvedis» (2.pielikums)
- 4.līmeņa profesionālās kvalifikācijas standarts «Grāmatvedis» (3.pielikums)

- 5.līmeņa profesionālās kvalifikācijas standarts «Grāmatvedis» nav izstrādāts, bet pastāv 5.līmeņa profesionālās kvalifikācijas standarts «Ekonomists» (4.pielikums)

Tādējādi Latvijā pastāv 3. un 4.līmeņa profesionālās kvalifikācijas standarts «Grāmatvedis», bet nav attiecīgā 5.līmeņa profesionālās kvalifikācijas standarta, un grāmatvežiem tiek piešķirta kvalifikācija «ekonomists» saskaņā ar 5.līmeņa profesionālās kvalifikācijas standartu.

Šis apstāklis rada grūtības studentiem, kas pēc 4.līmeņa profesionālās kvalifikācijas ar kvalifikāciju «grāmatvedis» vēlas turpināt izglītību, un viņiem saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir tiesības uz iegūtu kredītpunktu un noklausīto programmu ieskaitīšanu, bet programmās, kas paredzētas ekonomistiem, trūkst priekšmetu, kas vajadzīgi grāmatvežiem. Tomēr viņi saņem ekonomista diplomu, un iegūst vairāk akadēmiskas zināšanas, nevis praktiskas iemaņas savā grāmatveža profesijā, tādēļ viņi pēc augstskolas beigšanas apmeklē kursus. Pēc GSC statistikas, no 697 sertificētajiem grāmatvežiem 92% ir ar augstāko izglītību, un 98% no viņiem ir apmeklējuši kursus **Praktiskā grāmatvedība atbilstoši Latvijas un starptautiskajiem normatīvajiem dokumentiem**, un, pēc aptaujas datiem, tieši šajosursos viņi it padziļinājuši savas profesionālās zināšanas un prasmes gan grāmatvedībā, gan nodokļu jomā.

Saskaņā ar MK 2007.gada 27.februāra noteikumu Nr.149 7.punktu **«Profesijas standarta projektu var izstrādāt arī arodbiedrības, darba devēju organizācijas, profesionālās organizācijas, izglītības iestādes un citas fiziskas vai juridiskas personas (turpmāk – projekta iesniedzējs), ievērojot šo noteikumu 4., 5. un 6.punktā minētās prasības»**.

Rodas jautājums: *kādēļ augstskolas, kam ir ievērojami materiālie resursi un kvalificēts personāls, līdz šim laikam nav izstrādājušas 5.līmeņa profesionālās kvalifikācijas standartu «Grāmatvedis»?*

V. Vai LR Profesiju klasifikators ir loģisks un saprotams?

Grāmatvežu profesijas (pēc Profesiju klasifikatora) sk. 5.pielikumā.

Uzmanīgi izpētot Profesiju klasifikatora aprakstus, rodas jautājumi:

1. *Vai uzņēmuma vienīgais grāmatvedis, kas pats sastāda uzņēmuma gada pārskatu, bilanci un nodokļu deklarācijas, ir grāmatvedis vai galvenais grāmatvedis?*
2. *Kādēļ nav nekādas atšķirības starp komercstruktūru un valsts un pašvaldību iestāžu grāmatvežiem?*
3. *Kādēļ grāmatveža palīgs (3314 02) ir ievietots augstākā grupā nekā grāmatvedis (4311 01)?*
4. *Ar ko grāmatvedis (4311 01) tik ļoti atšķiras no algu grāmatveža (4313 01), ka tie ir ievietoti dažādās grupās?*

Būtu loģiski sagrupēt grāmatvežu profesijas pēc noteiktiem kritērijiem (uzņēmuma lielums, īpašuma forma – privātie, valsts vai pašvaldību uzņēmumi, darba apjoms), ievērojot viņu funkcijas un pienākumus.

VI. Kādas institūcijas šobrīd veic grāmatvežu novērtēšanu un sertifikāciju Latvijā?

Sertificēšanas institūcijas sk. 6.pielikumā.

LR likumā «Par atbilstības novērtēšanu» ir noteikts:

1. pants.

*10) **sertificēšana** – neatkarīgas trešās personas darbība, apliecinot, ka attiecīgais produkts, process, pakalpojums vai persona atbilst normatīvajā aktā vai standartā noteiktajām prasībām.*

3. pants.

Likuma mērķis ir nodrošināt atbilstības novērtēšanas vienotu kārtību, kas ir saskaņota ar Eiropas Savienības un starptautiskajiem normatīvajiem aktiem.

4. pants.

Šis likums attiecas uz visām personām, kas pretendē uz atbilstības novērtēšanu.

Tabulā redzams, ka tikai Grāmatvežu sertifikācijas centrā ir ievērotas likuma prasības par **trešās neatkarīgās personas** atbilstības novērtēšanu, kas ir viena no galvenajām likuma un starptautiskā standarta prasībām.

VII. Vai Latvijā pastāv normatīvā bāze vienotas grāmatvežu novērtēšanas un sertifikācijas sistēmas izveidei?

Latvijā pastāv nepieciešamā normatīvā bāze, lai veidotu vienotu grāmatvežu novērtēšanas un sertifikācijas sistēmu:

1.1994 gadā tika izstrādāta un apstiprināta Latvijas Nacionālā kvalitātes nodrošināšanas Programma (7.pielikums).

2.1995 gadā tika pieņemts un adaptēts ES standarts LVS EN ISO/IEC 17024:2003 (8.pielikums).

3.1996 gadā pieņemts likums «Par atbilstības novērtēšanu».

VIII. Par GSC 10 gadu praktiskā darba pieredzi sertifikācijas jomā

Informāciju par SIA «Grāmatvežu sertifikācijas centrs» (GSC) sk. 9. un 10.pielikumā.

Lai praktiski realizētu grāmatvežu novērtēšanas un sertifikācijas sistēmu un izveidotu GSC, tika paveikts liels darbs sadarbībā ar Zvērināto revidentu asociāciju, kas tika veikts par SIA KIF «Biznesa komplekss» līdzekļiem, bez valsts un citu institūciju atbalsta:

1. Izstrādāta un LZRA Valdes sēdē akceptēta grāmatvežu sertifikācijas sistēmas koncepcija saskaņā ar normatīvo aktu prasībām.
2. Izstrādāts grāmatveža profesijas 4.līmeņa standarts. Organizatorisko darbu šajā jomā uzņēmās SIA KIF «Biznesa komplekss», un standartu 2000.–2002.gada izstrādāja darba grupa zvērinātas revidentes Veltas Dzirūmas vadībā (sastāvā – zvērināta revidente M.Rubcova un zvērināta revidente I.Rutkovska, konsultante – zvērināta revidente Gaida Kalniņa), un tas tika apstiprināts kā valsts standarts.
3. Saskaņā ar Eiropas standarta EN 45013 prasībām tika izveidota neatkarīga grāmatvežu novērtēšanas institūcija. Tāda tika nodibināta 2001.gadā kā SIA «Grāmatvežu sertifikācijas centrs» (GSC), un starp tās dibinātājiem kā fiziskas personas bija arī zvērināta revidente M.Rubcova un zvērināta revidente I.Rutkovska.
4. Tika izstrādātas GSC procedūras saskaņā ar Eiropas standarta EN 45 013 prasībām, un šajā darbā piedalījās zvērināta revidente A.Garanča (GSC vadītāja 2003.–2006.gadā) un zvērināta revidente M.Maldupa (GSC vadītāja 2006–2008.gadā).
5. Saskaņā ar GSC eksaminācijas centra procedūrām eksāmenu rezultātus vērtē neatkarīgi eksperti. GSC darbojas 6 eksperti, un starp viņiem arī zvērinātas revidentes A.Jesemčika, M.Maldupa un V.Šķibeles.

Latvija kopā ar 28 citām valstīm ir parakstījusi **Daudzpusējo savstarpējās akreditācijas atzīšanas līgumu** produktu, pakalpojumu, personu un kvalitātes sistēmu sertificēšanas un inspicēšanas institūciju jomā, līdz ar to GSC izsniegtie sertifikāti tiek atzīti visās 28 šā līgums dalībvalstīs.

ISO CERTIFICĒTO GRĀMATVEŽU ASOCIĀCIJAS PRIEKŠLIKUMI

1. **Grāmatvežu funkcijas izskatīt ciešā sasaistē ar tirgus sektora struktūru** un noteikt, kādi grāmatveži un ar kādu kompetenci var strādāt mikro, mazajos, vidējos un lielajos uzņēmumos. Turklāt šīs grupas un to funkcijas būtu jāpiemēro, arī izskatot un **pilnveidojot Profesiju klasifikatoru**, kurš ir haotisks un nesaprotams.

- **Nepieciešams nodalīt atsevišķā grāmatvežu grupā budžeta un pašvaldību iestāžu grāmatvežus.**
- Ņemot vērā, ka Valsts Kontroles pārbaudes rezultātā parasti tiek konstatēti būtiski trūkumi – nodokļu maksātāju naudas neracionālās izmantošanas fakti un ļoti būtiski pārkāpumi, būtu vēlams **izskatīt iespēju veikt visu budžeta un pašvaldības grāmatvežu obligātu sertifikāciju, pieņemot attiecīgus normatīvos aktus.** Turklāt, Ņemot vērā, ka **GSC ir akreditēta valsts un pašvaldību iestāžu grāmatvežu sertifikācijas sistēma** un jau ir brīvprātīgi sertificējušās 9 personas no budžeta un pašvaldības institūcijām, kas ir iekļautas GSC sertifikācijas reģistrā.

2. **Aktualizēt augstākās izglītības standartu** (pimā līmeņa profesionālā augstākā izglītība), lai būtu iespēja mainīt studiju programmu saskaņā ar tirgus prasībām un iespēju programmas uzlabošanā saskaņā ar studentu (klientu) prasībām.

3. **Veikt pētījumu** (it sevišķi valsts izglītības iestādēs, jo tās tiek finansētas no nodokļu maksātāju līdzekļiem), cik grāmatvedības speciālistu un kādā līmenī ir nepieciešams gatavot valstī, lai viņi nepapildinātu bezdarbnieku rindas.

4. **Izstrādāt grāmatveža 5.līmeņa profesijas standartu**, lai pilnveidotu tieši grāmatveža (nevis ekonomista) profesionālo līmeni, un tas atvieglotu studiju programmu kredītpunktu saskaņošanu, ja absolvents pēc koledžas turpina mācīties augstskolā, apgūstot otrā līmeņa augstāko studiju programmu.

5. **Izmantot pastāvošo grāmatvežu novērtēšanas un sertificēšanas sistēmu (GSC)**, Ņemot vērā, ka tā darbojas saskaņā ar nacionālo likumdošanu un ES prasībām un standartiem un saskaņā ar Daudzpusējo savstarpējās atzīšanas līgumu tās procedūras tiek atzītas 28 valstīs, kā arī ir 10 gadu praktiskā darba pieredze un klientu – sertificēto grāmatvežu apmierinātība. Mēs esam par dialogu un darbu un labprāt sadarbosimies ar visām grāmatvedības asociācijām.

6. Lai dialogs būtu konstruktīvs, vēlams izveidot **GRĀMATVEDĪBAS ASOCIĀCIJU KAOLĪCIJU**, kurā piedalīsies 2 pārstāvji no katras asociācijas un kuru vadīs LZRA, kura praktiski to jau dara.

- Koalīcija varētu apstiprināt rīcības plānu ar konkrētiem mērķiem, atbildīgajiem un termiņiem.

- Katra asociācija izvirza 3 – 5 ekspertus konkrētam darbam komisijās, pētījumos utt. (lai izveidotu **koalīcijas ekspertu grupu**)
- Būtu vēlams atjaunot **Grāmatvežu padomi**, kurā būtu pārstāvēti gan grāmatvedības asociāciju koalīcijas pārstāvji, gan pārstāvji no Ekonomikas, Finanšu un Izglītības ministrijām.

7. **Vairāk izmantot LDDK iespējas, lai risinātu mūsu grāmatvedības problēmas.**

8. Lūgt Finanšu ministriju izdalīt attiecīgu valsts finansējumu un ES līdzekļus pētījumiem un darbam, vai arī pašiem pieteikt un piedalīties attiecīgos projektos, ņemot vērā, ka nevalstiskām organizācijām tiek piešķirti ES līdzekļi.

Mēs ļoti ceram uz Finanšu ministrijas un Valsts kases atbalstu grāmatvedības problēmu risināšanā.

ISO sertificēto grāmatvežu asociācijas reģistrācijas apliecības kopiju sk. 11.pielikumā.

Ar cieņu

ISO sertificēto grāmatvežu asociācijas
valdes priekšsēdētāja

S.Vilcāne

I. Profesionālā izglītība pēc pamatizglītības, programma «Grāmatvedība», 2 – 4 gadi, 2. vai 3.profesionālās kvalifikācijas līmenis

Mācību iestāde	Iegūstamā izglītība	Mācību ilgums	Mācību valoda	Mācību/studiju maksa
Jēkabpils Agrobiznesa koledža	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības (3.līmeņa prof. kvalifikācija) grāmatvedis	4 gadi	latviešu	Valsts budžets
Latgales Transporta un sakaru tehniskā skola				
Liepājas Valsts tehnikums				
RTU Liepājas filiāles profesionālā vidusskola				
Valmieras 36.rodvidusskola				
Zaļenieku arodvidusskola				
Malnavas koledža				
Ogres Profesionālā vidusskola				
Rīgas Valsts tehnikums RVT Ekonomikas nodaļa				
Sociālās integrācijas valsts aģentūras Jūrmalas profesionāla vidusskola				Valsts budžets (invalidiem) un maksas – 400 Ls
Sociālās integrācijas valsts aģentūras Jūrmalas profesionāla vidusskola	Arodizglītība (2.līmeņa prof. kvalifikācija)	2 gadi	latviešu	Valsts budžets (invalidiem) un maksas: klātiene – 400 Ls tālmācība – 380 Ls
Rīgas Uzņēmējdarbības tehniskā skola	Profesionālā vidējā izglītība pēc pamatizglītības (3.līmeņa prof. kvalifikācija) grāmatvedis	4 gadi	latviešu/ krievu	98 Ls mēnesī (dienas un vakara nodaļa); 78 Ls mēnesī (neklātienes nodaļa)

II. Mācību centri ar programmu «Grāmatvedība», 640 – 1040 stundas, 2. vai 3.profesionālās kvalifikācijas līmenis

Mācību iestāde	Iegūstamā izglītība	Mācību ilgums (stundās)	Mācību valoda	Mācību/studiju maksa	
Darba resursu mācību centrs	Profesionālā tālākizglītība pēc vispārējās vai profesionālās vidējās izglītības (2. vai 3.līmeņa prof. kvalifikācija) (30T)	960	latviešu/krievu	Par maksu	
Jēkabpils Tālākizglītības un informācijas tehnoloģiju centrs			latviešu	1100 Ls	
«Komplekss Citadele» SIA Profesionālo Studiju Skola «Citadele» ar filiālēm Liepājā, Rīgā, Ventspilī			latviešu vai bilingvāli – latviešu, krievu	No 300 Ls	
Mācību centrs «BUTS» ar 24 filiālēm: Rīga – 2, Aizkraukle, Alūksne, Balvi, Bauska, Cēsis, Dagda, Daugavpils, Gulbene, Jēkabpils, Kuldīga, Liepāja, Limbaži, Ludza, Līvāni, Madona, Ogre, Rēzekne, Saldus, Sigulda, Talsi, Tukums, Valka, Ventspils		960 stundas (120 dienas)		Par maksu	
Mācību centrs «Robotex»		960	latviešu	Par maksu	
Mācību centrs «LATINSOFT»		960 stundas (15 mēneši)	latviešu/krievu	59 Ls mēnesī	
Rīgas Ekonomikas un biznesa skola		Profesionālā vidējā pēc vispārējās vidējās izglītības (3.līmeņa prof. kvalifikācija) (35 b)	2 gadi	latviešu/krievu	78 Ls mēnesī
Rīgas Uzņēmējdarbības tehniskā skola				latviešu	Valsts budžets
Ventspils Profesionālā vidusskola		Profesionālā tālākizglītība pēc vispārējās vai profesionālās vidējās izglītības (2. vai 3.līmeņa prof. kvalifikācija) (30T)	960	latviešu/krievu	Par maksu
Rīgas Valsts tehnikums RVT Tālākizglītības nodaļa				latviešu/krievu	60 – 80 Ls mēnesī
SIA «Latgales mācību centrs»				1100 Ls	
SIA «Biznesa augstskola Turība» Profesionālās izaugsmes centrs	640		latviešu	Par maksu	
SIA mācību centrs «Austrumvidzeme»	960				
SIA «Profesionālās izglītības, tālākizglītības un eksaminācijas centrs» 18 filiāles	1040		latviešu	360 Ls	
Valmieras 36.arodvidusskola	960		latviešu	Par maksu	
Vidzemes Profesionālās izglītības centrs			latviešu/krievu		
Biedrība «Vidzemes reģiona profesionālās izglītības attīstības kompetences centrs»					
Inas Svilānes izglītības centrs					
SIA «Mācību un konsultāciju centrs ABC»					

III. Augstākā izglītība, 1.līmeņa profesionālā studiju programma, 2 – 3 gadi, 4.profesionālās kvalifikācijas līmenis

Programmas «Finanses un grāmatvedība», «Grāmatvedība un finanses», «Grāmatvedība», «Grāmatvedība un audīts»

Mācību iestāde	Studiju ilgums, veids	Studiju maksa
SIA «Biznesa augstskola Turība»	2, 3 gadi nepilna laika	870 Ls gadā (e-studijas)
SIA «Biznesa augstskolas Turība» Jēkabpils, Liepājas, Bauskas, Talsu, Cēsu filiāle		670 Ls gadā
Grāmatvedības un finanšu koledža	2 gadi (pilna laika), 2 gadi 3 mēneši (nepilna laika, arī krievu valodā)	795 Ls gadā (pilna laika); 708 Ls gadā (nepilna laika)
Jēkabpils Agrobiznesa koledža	2 gadi (pilna laika), 3 gadi (nepilna laika)	Valsts budžets (pilna laika); 390 Ls gadā vai 35,83 Ls mēnesī (nepilna laika)
Sociālās integrācijas valsts aģentūras Koledža	2,5 gadi (pilna laika), 3 gadi (nepilna laika)	Valsts budžets (cilvēkiem ar invaliditāti) vai maksas: 590 Ls gadā (pilna laika); 550 Ls gadā (vakara un tālmācības)
Malnavas koledža	2,5 gadi (nepilna laika)	400 Ls gadā (nepilna laika)
Latvijas biznesa koledža	2 gadi (pilna laika), 2,5 gadi (nepilna laika) latviešu/krievu	800 Ls gadā (dienas); 730 Ls gadā (vakara un neklātienēs); 840 Ls gadā (e-studijas)
Alberta koledža	2,5 gadi (pilna laika), 3 gadi (nepilna laika)	Budžeta vietas (konkursa kārtībā) vai 852 Ls gadā (pilna laika); 732 Ls gadā (nepilna laika)
Banku augstskola	2,5 gadi (pilna laika), 3 gadi (nepilna laika)	1040 Ls gadā (pilna laika); 675 Ls gadā (nepilna laika)
Vidzemes Augstskola	2 gadi (pilna laika), 2,5 gadi (nepilna laika)	998 Ls gadā (pilna un nepilna laika)

IV. Augstākā izglītība, bakalaura studiju programma, 4 – 5 gadi, 5.ekonomista profesionālās kvalifikācijas līmenis

Programmas «Grāmatvedība, analīze, audits», «Uzņēmējdarbība, grāmatvedība un nodokļi», «Finanšu pārvaldība un vadības grāmatvedība», «Finanšu un grāmatvedības vadība»

Mācību iestāde	Studiju ilgums, veids	Studiju maksa
Ekonomikas un kultūras augstskola (bakalaura)	4 gadi (pilna laika), 4,5 gadi (nepilna laika, arī krievu valodā)	Budžeta vietas (konkursa kārtībā) vai par maksu: 960 Ls gadā (pilna laika); 860 Ls gadā (nepilna laika)
Latvijas Universitāte Ekonomikas un vadības fakultāte (profesionālais bakalaura grāds grāmatvedībā, analīzē un auditā, kā arī kvalifikācija «Ekonomists» (5.kvalifikācijas līmenis))	4 gadi (pilna laika), 4,5 gadi (nepilna laika)	1200 Ls gadā (pilna laika); 850 Ls gadā (nepilna laika)
Latvijas Lauksaimniecības Universitāte Ekonomikas fakultāte (sociālo zinātņu bakalaura ekonomikā)	4 gadi (pilna laika), 5 gadi (nepilna laika)	Ir budžeta vietas 900 Ls gadā (pilna laika); 600 Ls gadā (nepilna laika)
Ventspils Augstskola (bakalaura grāds vadībzinātnē)	4 gadi (pilna laika)	Ir budžeta vietas 990 Ls gadā (nepilna laika)
Rēzeknes Augstskola (bakalaura grāds ekonomikā)	4 gadi (pilna laika), 5 gadi (nepilna laika)	800 Ls gadā (pilna laika); 640 Ls gadā (nepilna laika)

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2001.gada 19.oktobra rīkojumu Nr.587

P R O F E S I J A S S T A N D A R T S

Reģistrācijas Nr. PS 0022	
Profesija	Grāmatvedis
Kvalifikācijas līmenis	3
Nodarbinātības apraksts	Grāmatvedis veic saimnieciskās darbības uzskaiti, kontroli un analīzi Uzņēmumu reģistrā reģistrētos uzņēmumos, kam saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanu jāveic grāmatvedības uzskaitē
Izstrādes gads	2000

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Gunta Šmaukstele – Rīgas Tirdzniecības tehnikuma direktora vietniece, darba grupas vadītāja
- Anita Firsova – SIA «AAA» vadītāja un īpašniece
- Ruta Šneidere – AS «Levi un Kuto» galvenā grāmatvede
- Baiba Bekmane – SIA «Vācele» grāmatvede

Profesionālās izglītības un nodarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes eksperti:

- M.Rubcova – zvērināta revidente
- G.Leivere – «Latvenergo» mācību projektu vadītāja
- V.Paupa – Latvijas grāmatvežu asociācijas prezidente

Konsultanti:

- Astrīda Reigase – AS «Danlat» galvenā grāmatvede
- Laimdota Kaire – LU Grāmatvedības institūta pasniedzēja

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2002.gada 6.jūnija rīkojumu Nr.351

P R O F E S I J A S S T A N D A R T S

Reģistrācijas Nr. PS 0071	
Profesija	Grāmatvedis
Kvalifikācijas līmenis	4
Nodarbinātības apraksts	Grāmatvedis veic finanšu operāciju pilnu uzskaiti, gatavo finanšu pārskatus, apkopo, analizē statistikas un uzņēmuma finansiālās darbības rādītājus, seko LR likumu un citu normatīvo aktu ievērošanai un piemērošanai grāmatvedības jomā, organizē un vada citus darbiniekus.
Izstrādes gads	2002

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Jeļena Dorofejeva – SIA KIF «Biznesa komplekss» direktore, darba grupas organizatore
- Velta Dziļuma – zvērināta revidente
- Maija Grebenko – mācību līdzekļa «Grāmatvedība» autore
- Marija Rubcova – zvērināta revidente
- Iveta Rutkovska – zvērināta revidente

Profesionālās izglītības un ndarbinātības trīspusējās sadarbības apakšpadomes eksperti:

- A.Malējs – LR Finanšu ministrijas Grāmatvedības metožu analīzes un koordinācijas nodaļas vadītājs
- K.Didenko – RTU Inženierekonomikas fakultātes dekāns
- G.Kalniņa – Dr.oec., LLU Grāmatvedības un finanšu katedras as.prof.
- J.Bojarenko – Mag.oec., lektore

L A T V I J A S R E P U B L I K A S M I N I S T R U K A B I N E T S

2010.gada 18.maijā
Rīgā

Noteikumi nr. 461
Prot. Nr. 25 33.§

**Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem
pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām
un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību**

...

2.pielikums
Ministru kabineta 2010.gada
18.maija noteikumiem Nr.461

Profesiju standarti

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 14.09.2010. noteikumiem nr.861, MK 14.12.2010. noteikumiem nr.1116, MK 26.07.2011. noteikumiem nr.579 un MK 03.01.2012. noteikumiem nr.15.

I. PIEKTĀ PROFESIONĀLĀS KVALIFIKĀCIJAS LĪMEŅA PROFESIJU STANDARTI

1.47. Ekonomista profesijas standarts

1.47.1.Vispārīgie jautājumi

1. Profesijas nosaukums – ekonomists.
2. Profesijas kods – 2631 02.

1.47.2. Nodarbinātības apraksts

1. Profesionālās kvalifikācijas līmenis – piektais profesionālās kvalifikācijas līmenis.
2. Profesionālās darbības pamatuzdevumu kopsavilkums:
 - ekonomists analizē dažādus ekonomiskos procesus gan atsevišķu uzņēmumu, gan tautsaimniecības līmenī, t.i., analizē nodarbinātības, darba ražīguma un samaksas, ražošanas ieņēmumu un izdevumu gūšanas procesus, naudas apgrozījuma, finanšu aprites procesus, noskaidro faktorus, kas šos procesus ietekmē; plāno uzņēmuma darbību ar mērķi palielināt tā rezultātu efektivitāti; meklē risinājumus, kas palīdz novērst riskus, izstrādā budžetu un seko tā izpildei, izveido rezultātu efektivitātes novērtēšanas sistēmu un kontrolē normatīvajos aktos minēto procesu reglamentējošo prasību ievērošanu; organizē un vada plānošanas un analīzes darbu; informē un konsultē par ilgtspējīgas izaugsmes un saimnieciskās darbības plānošanas jautājumiem, kā arī patstāvīgi plāno un veic zinātniskās pētniecības darbu ekonomikas jomā un izstrādā priekšlikumus tā rezultātu ieviešanai.

Ekonomists strādā uzņēmumos (valsts un pašvaldību iestādēs, komersantos, personālsabiedrības un citās institūcijās) jebkurā tautsaimniecības nozarē, kā arī nevalstiskajās organizācijās.

Saskaņā ar šo standartu tiek izsniegts diploms grāmatvežiem, kas iegūst 2.līmeņa profesionālo augstāko izglītību.

L A T V I J A S R E P U B L I K A S M I N I S T R U K A B I N E T S

2010.gada 18.maijā
Rīgā

Noteikumi nr. 461
Prot. Nr. 25 33.§

**Noteikumi par Profesiju klasifikatoru, profesijai atbilstošiem
pamatuzdevumiem un kvalifikācijas pamatprasībām
un Profesiju klasifikatora lietošanas un aktualizēšanas kārtību**

...

1.pielikums
Ministru kabineta 2010.gada
18. maija noteikumiem Nr. 461

Profesiju klasifikators

Ar grozījumiem, kas izdarīti ar MK 14.09.2010. noteikumiem nr.861, MK 14.12.2010. noteikumiem nr.1116, MK 26.07.2011. noteikumiem nr.579 un MK 03.01.2012. noteikumiem nr.15.

...

1211 atsevišķā grupa

ADMINISTRATĪVIE UN FINANŠU VADĪTĀJI

Šīs atsevišķās grupas vadītāji vada personisko vai citu īpašnieku komerciālo pakalpojumu uzņēmumu, sniedz dažādu nekomerciālu palīdzību; administratīvo un finanšu struktūrvienību vadītāji tiešā uzņēmuma vadītāja vadībā, konsultējoties ar citu struktūrvienību vadītājiem, plāno, vada un koordinē uzņēmuma administratīvās un finanšu operācijas.

Profesionālās darbības pamatuzdevumi:

- plānot un vadīt darbības stratēģiju, nodrošināt tās izpildi; sastādīt budžeta tāmi; slēgt darījumus ar piegādātājiem, klientiem un citiem uzņēmumiem; plānot un kontrolēt resursu izlietojumu, darbinieku piesaistīšanu; izrīkot ikdienas darbus; sniegt pārskatus uzņēmējam, ja tāds ir; plānot, vadīt un koordinēt uzņēmuma administratīvās un finanšu operācijas; noteikt uzņēmuma nodokļu politiku atbilstoši finansiālajam stāvoklim, sastādīt budžetu un kontrolēt dažādas finanšu operācijas; kontrolēt izdevumus un nodrošināt racionālu resursu izmantošanu; vadīt kvalitātes un risku vadības sistēmas ieviešanu un uzturēšanu uzņēmumā; vadīt darba un pārvaldes procedūras; organizēt un vadīt stratēģiskās plānošanas un attīstības darbu uzņēmumā; plānot un vadīt ikdienas darījumus; izvēlēties un apmācīt darbiniekus, kontrolēt to pienākumu izpildi; pārstāvēt struktūrvienību citās struktūrvienībās vai uzņēmumos; nodrošināt visu uzņēmuma struktūrvienību darbības atbilstību normatīvajiem aktiem, uzņēmuma noteikumiem, rīkojumiem, norādījumiem, instrukcijām; nodrošināt materiālo un naudas vērtību saglabāšanu; nodrošināt klientu apkalpošanu augstā līmenī, klientu iesniegumu izskatīšanu; vadīt un organizēt kancelejas darbu; vadīt un kontrolēt dokumentu pārvaldību un arhīva darbu; ievadīt datus; kontrolēt

korespondences izskatīšanas, virzības un izpildes termiņus; organizēt pabeigto dokumentu uzskaiti un nodrošināt to glabāšanu; koordinēt un kontrolēt izveidoto komisiju sekretāru darbu; organizēt un vadīt konsultāciju sniegšanu un palīdzību uzņēmumiem; vadīt citus darbiniekus.

1211 04 Galvenais GRĀMATVEDIS

1211 05 Galvenā GRĀMATVEŽA VIETNIEKS

2411 atsevišķā grupa

GRĀMATVEŽI

Šīs atsevišķās grupas vecākie speciālisti sniedz grāmatvedības pakalpojumus, konsultē grāmatvedības jautājumos, veic grāmatvedības grāmatu, dokumentu un pārskatu revīziju un auditu; izdara par tiem atzinumus un izstrādā metodiskus dokumentus.

Profesionālās darbības pamatuzdevumi:

- plānot un noteikt budžeta un grāmatvedības kontroli un citus grāmatvedības darbības aspektus un sistēmas, kā arī konsultēt šajos jautājumos; gatavot finanšu dokumentus apstiprināšanai pirms iesniegšanas vadībai, akcionāriem, juridiskām un citām ar likumu noteiktām personām; gatavot maksājumu deklarācijas, konsultēt par nodokļu un maksājumu problēmām, apstrīdēt strīdīgas prasības nodokļu komisijā; gatavot budžeta ieņēmumu prognožu pārskatus; veikt finanšu pētījumus dokumentu viltošanas un bankrota jautājumos; kontrolēt pārskatus un grāmatvedības grāmatas; veikt kredītiestāžu auditu, grāmatvedības un statistikas pārskatu analīzi, izdarīt atzinumus, gatavot normatīvos un metodiskos dokumentus, veikt analītisko darbu; identificēt iestādes iekšējā audita apjomā esošo auditējamo sistēmu kopumu; sagatavot iestādes iekšējā audita ilgtermiņa attīstības plānu, stratēģisko plānu, gada plānu un iekšējo auditora mācību plānu; nodrošināt finanšu, vadības, izpildes novērtējuma, kvalitātes un citu veidu iekšējo auditu veikšanu; organizēt iekšējos auditus atbilstoši iekšējā audita standartiem un ētikas principiem; analizēt un izvērtēt kapitāla izlietojumu; plānot kapitāla palielināšanu un finansēšanas avotus; veikt finanšu plānošanu un prognozēšanu; sagatavot investīciju projektus; plānot un veikt zinātniskās pētniecības darbu finanšu ekonomikā; sniegt metodisko palīdzību grāmatvedības jautājumos budžeta izpildītājiem un grāmatvežiem; nodrošināt budžeta grāmatvedības reģistru kārtošānu, grāmatvedības dokumentu vai datu attēlu uzglabāšanu.

2411 01 Vecākais GRĀMATVEDIS

3313 atsevišķā grupa

GRĀMATVEDĪBAS SPECIĀLISTI

Šīs atsevišķās grupas speciālisti veic pilnu finanšu operāciju uzskaiti uzņēmumos un pārbauda dokumentu noformēšanas pareizību, seko bankas finanšu resursu stāvoklim, nodrošina valūtas darījumu grāmatvedības darbību, veic jebkura veida dokumentu norēķinus starptautiskā tirdzniecībā.

Profesionālās darbības pamatuzdevumi:

- veikt pilnu uzņēmuma finansiālo operāciju uzskaiti grāmatvedības ekspertu vadībā, pamatojoties uz vispārējiem grāmatvedības uzskaites principiem; nodrošināt finanšu informācijas apkopošanu un apstrādi, finanšu rādītāju aprēķināšanu un analīzi; plānot un kontrolēt finanšu resursu sadali; izstrādāt priekšlikumus uzņēmuma finansiālās darbības pilnveidošanai; izstrādāt iekšējos normatīvos aktus un rīkojumus finanšu jomā; kontrolēt valūtas darījumu grāmatvedības darbību, veikt dokumentāros norēķinus starptautiskajā tirdzniecībā; pārbaudīt naudas maksājumus, ienākumus un citu finanšu operāciju dokumentu pareizību; uzskaitīt ilgtermiņa ieguldījumus un krājumus, pārceņot un norakstīt tos, uzskaitīt pilnvaras un kreditorus; kontrolēt un aprēķināt darba samaksu; gatavot finanšu pārskatus; lietot teorētiskās un praktiskās grāmatvedības zināšanas, risinot problēmas, kas radušās darba procesā; konsultēt grāmatvežus grāmatvedības programmas lietošanā; sniegt vispārēju informāciju esošajiem un

potenciālajiem klientiem; apkalpot noguldījumu un norēķinu kontus; izpildīt kases operācijas un vienkāršākās valūtas operācijas; nodrošināt finanšu operāciju uzskaiti; veikt maksājumu un vērtspapīru norēķinu operācijas, kas saistītas ar ārvalstu rezervju pārvaldīšanas darījumiem, monetārās politikas darījumiem, kā arī ar klientu darījumu apkalpošanu; nodrošināt informācijas apriti ar korespondentbankām un citām bankām; uzskaitīt un pārbaudīt maksājumu un darījumu apstiprinājumu dokumentāciju; veikt ārvalstu korespondentkontu transakciju uzskaiti un kontroli; veikt norēķinus valdības finanšu aģenta funkcijas valdības līdzekļu (valdības aizņēmumi, Eiropas Savienības struktūrfondi un citi) apkalpošanā, gatavot pārskatus par valdības līdzekļu apkalpošanu.

3313 01 GRĀMATVEDIS (ceturtā līmeņa kvalifikācija)

3313 02 Valūtas darījumu GRĀMATVEDIS

3313 03 Vērtspapīru GRĀMATVEDIS

3313 04 Valūtas operāciju GRĀMATVEDIS

3313 08 GRĀMATVEDIS (KONSULTANTS)

3313 10 Materiālu uzskaites GRĀMATVEDIS

3314 02 GRĀMATVEŽA PALĪGS

4311 atsevišķā grupa

UZSKAITES UN GRĀMATVEDĪBAS DARBINIEKI

Šīs atsevišķās grupas darbinieki palīdz veikt uzskaiti un grāmatvedības operācijas, aprēķināt pašizmaksu un algas, saņemt naudu no abonentiem, kā arī izmaksāt algas un veikt inventarizācijas.

Profesionālās darbības pamatuzdevumi:

- izdarīt ierakstus uzskaites un grāmatvedības dokumentos; veikt nepieciešamos aprēķinus; veikt citas, mazāk atbildīgas, uzskaites un grāmatvedības funkcijas; atbilstoši spēkā esošajām instrukcijām rēķināt produkcijas pašizmaksu; saņemt naudu no abonentiem; aprēķināt pašvaldības nodokļus un nodevas; pieņemt un reģistrēt ziņojumus par visu veidu bojājumiem; veikt izpildīto remontdarbu uzskaiti; sagatavot aprēķinus objekta remonta, renovācijas vai rekonstrukcijas darbu tāmēm; aprēķināt objekta telpu remonta, renovācijas vai rekonstrukcijas darbu apjomus; pārbaudīt iestāžu vai būvuzņēmumu sagatavotās objekta remonta, renovācijas un rekonstrukcijas darbu tāmes un sniegt atzinumu par tām; piedalīties objektu apsekošanā un to tehniskā stāvokļa novērtēšanā; periodiski braukt uz veikaliem; veikt inventarizācijas veikalos; konstatēt preču atlikumus vai iztrūkumus; nodot atskaites par inventarizācijas rezultātiem.

4311 01 GRĀMATVEDIS (trešā līmeņa kvalifikācija)

4313 atsevišķā grupa

ALGU APRĒĶINĀŠANAS DARBINIEKI

Šīs atsevišķās grupas darbinieki veic darba algas aprēķinu un izmaksu un citas grāmatvedības operācijas.

Profesionālās darbības pamatuzdevumi:

- veikt uzskaiti par darbinieka nostrādāto laiku, atvaļinājuma laiku un virsstundām; aprēķināt darbinieku darba samaksu un pabalstus izmantojot datorprogrammas; aprēķināt un sagatavot izziņas par darbinieku vidējo izpeļņu; veikt darba samaksas un pabalstu maksājumus.

4313 01 Algu GRĀMATVEDIS

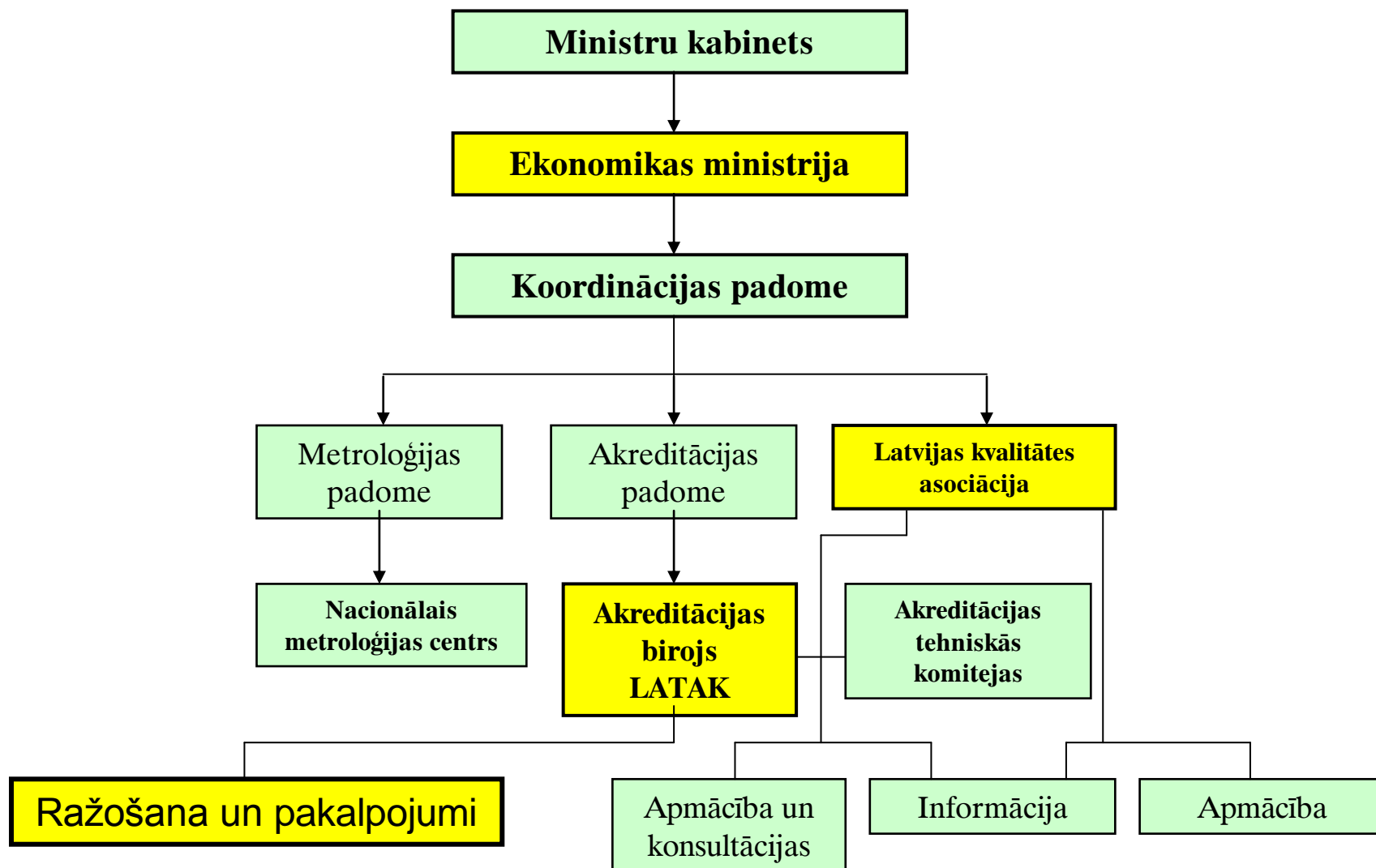
Institūcijas, kas šobrīd veic grāmatvežu novērtēšanu un sertifikāciju Latvijā

Iestāde, kas izsniedz sertifikātu	LATAK nacionālā akreditācija (saskaņā ar likumu «Par atbilstības novērtēšanu»)	Kvalitātes standarts, saskaņā, ar kuru notiek sertificēšana (atbilstības novērtēšana)	Pretendentu atbilstības novērtēšanas kārtība	Sertificēšanas rezultātu publicēšana	Sertifikāts, tā darbības ilgums	Nosacījumi, lai pieteiktos sertifiķācijai		Eksāmeni, ka jākārtu	Izsniegto sertifiķātu skaits
						Izglītība	Pieredze		
Latvijas Republikas grāmatvežu asociācija (LRGA)	Nav	Eiropas standarts EN 45013 par personāla sertifikāciju	Apstiprina Atestācijas komiteja	Žurnālā «Balance», www.lrga.lv	Profesionāla grāmatveža apliecība 5 gadi	Augstākā izglītība		1) Finanšu grāmatvedība; 2) Vadības grāmatvedība; 3) LR nodokļu sistēma; 4) Komerctiesības Latviešu valodā	360
Grāmatvežu sertifikācijas centrs (GSC)	Ir	LVS EN ISO/IEC 17024 «Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personu sertificēšanas institūcijām» (aizstāj veco EN 45013)	Eksāmenus kārtu ar devīzi, vērtē 2 neatkarīgi eksperti	Žurnālā «Balance»	Starptautiski 28 Eiropas valstīs atzīts <i>Kompetences sertifikāts</i> 3 gadi ¹	Vispārējā vidējā, vidējā profesionālā vai augstākā izglītība	3 gadi ²	1) Kompleksais eksāmens finanšu grāmatvedībā un LR nodokļu sistēmā; 2) Kompleksais eksāmens vadības grāmatvedībā, tiesību pamatos un lietvedībā Latviešu valodā	697
Izglītības centrs «Latvikon»	Nav	Izmanto Lielbritānijas Izglītības ministrijas noteikumus	Eksāmena rezultātus vērtē IAB galveno centru Lielbritānijā	Nepublicē	Beztermiņa	Pamatprasības– Latvijas grāmatvedības uzskaites zināšanas Augstākā izglītība nav obligāta	Nav datu	Grāmatvedības eksāmens latviešu vai krievu valodā	Nav datu

¹ Divi logo – LATAK un GSC

² Tajā skaitā 2 gadi patstāvīga gada pārskata sastādīšana

Latvijas Nacionālā kvalitātes nodrošināšanas sistēma (fragments)

LATVIJAS NACIONĀLAIS AKREDITĀCIJAS BIROJS

Eiropas Akreditācijas kooperācijas Daudzpusējā atzīšanas līguma (EA MLA) dalībnieks
testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju, produktu, personu un kvalitātes sistēmu
sertificēšanas un inspicēšanas institūciju akreditācijas jomā

AKREDITĀCIJAS APLIECĪBA

SIA „Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs”
Latvijas Nacionālais akreditācijas birojs ar šo apliecina, ka

SIA "Grāmatvežu sertifikācijas centrs"

Gogoļa iela 13-6, Rīga, LV-1050

ir kompetenta veikt personu sertificēšanu atbilstoši
LVS EN ISO/IEC 17024 standarta prasībām sekojošajā sfērā:

**grāmatvežu, valsts un pašvaldību budžeta iestāžu grāmatvežu, grāmatvežu-auditoru
sertifikācija**

Akreditācijas apliecība derīga līdz 2016. gada 5. jūnijam.

Pielikums uz 1 lapām ir šīs akreditācijas apliecības neatņemama sastāvdaļa.

LATAK reģistrācijas Nr. **LATAK-S3-245-13-2002**

Rīga, 2011. gada 11. novembris

M.Ozoliņš

SIA „Standartizācijas, akreditācijas un
metroloģijas centrs” Latvijas Nacionālā
akreditācijas biroja vadītājs

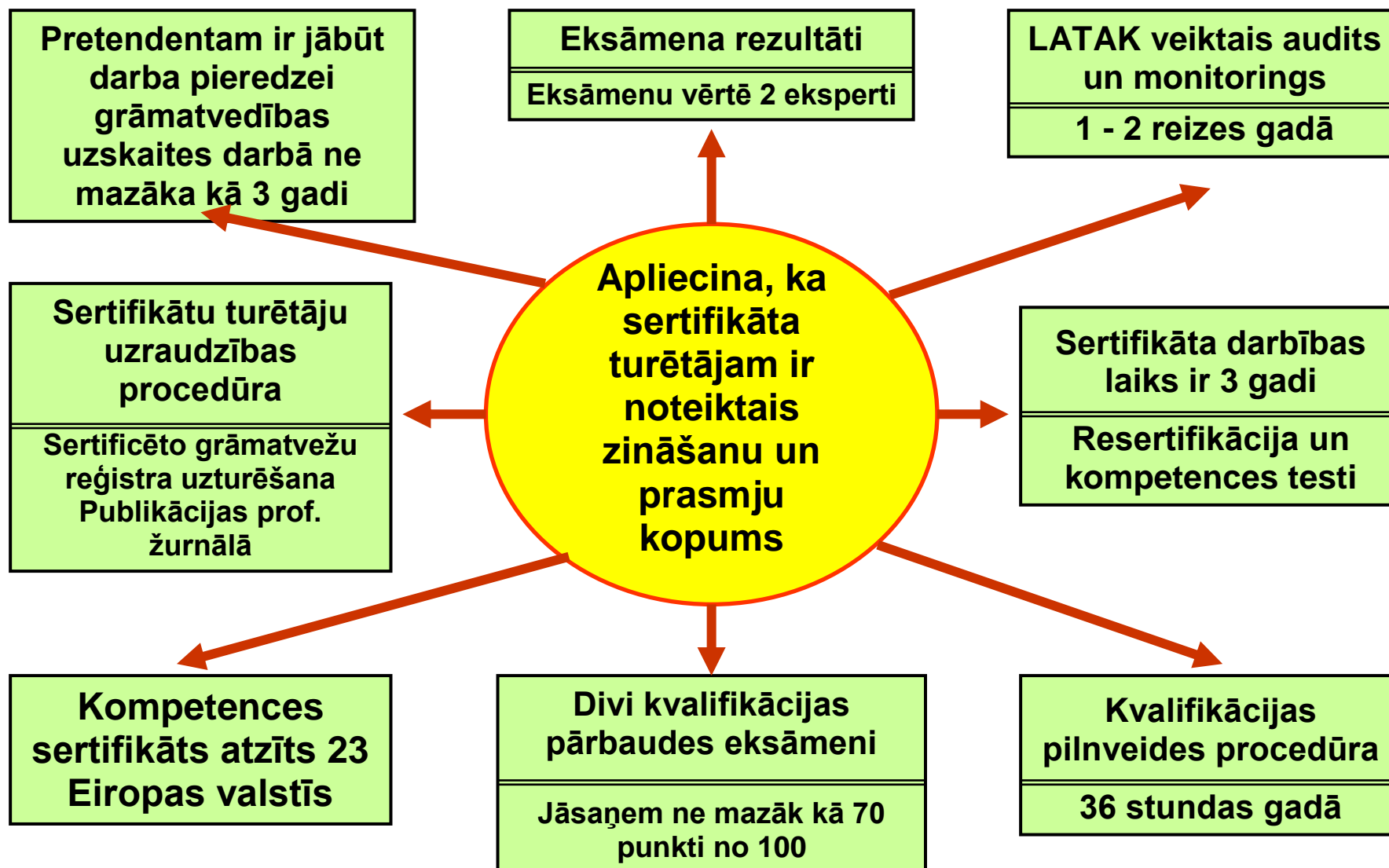

I. Kramēna

Vadošais vērtētājs
Rīga

Par Grāmatvežu sertifikācijas centra (GSC) darbību

Akreditēts «Grāmatvežu sertifikācijas centrs»
 Personāla sertifikācijas standarts LVS ISO/IEC 17024:2003

1. Latvijas Republikas normatīvā bāze, lai veiktu grāmatvežu novērtēšanu

1. Likums «Par atbilstības novērtēšanu»
2. LVS EN ISO/IEC 17024:2003 standarts «Atbilstības novērtēšana. Vispārīgās prasības personāla sertificēšanas institūcijām»
3. Profesijas standarts PS0071 «Grāmatvedis», 4.kvalifikācijas līmenis
4. LR Grāmatvedības standarti

2. Akreditācija

Kopš 2001. gada GSC veic grāmatvežu sertificēšanu un ir neatkarīga institūcija, kura ar Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja (LATAK) akreditāciju ir ieguvusi tiesības izsniegt kompetences sertifikātu, kas starptautiski atzīts 28 Eiropas valstīs, pamatojoties uz Daudzpusējo savstarpējās atzīšanas līgumu (sk. www.latak.lv).

LATAK saskaņā ar Standartu LVS EN ISO/IEC 17024 veic atkārtotu akreditāciju reizi 5 gados, kā arī reizi gadā veic auditu – uzraudzību par standarta prasību ievērošanu.

GSC šobrīd ir Latvijā vienīgā akreditētā grāmatvežu sertificēšanas institūcija, kas 2011. gadā izgājusi atkārtotu akreditācijas procedūru, saņemot akreditācijas apliecību Nr. LATAK-S3-245-13-2002-A ar termiņu līdz 2016. gada 5. jūnijam.

3. Sertifikācija

Sertifikācija tiek veikta saskaņā ar «Profesijas standarts» PS 0071 «Grāmatvedis», kas apstiprināts ar LR Izglītības un zinātnes ministrijas 2002. gada 6. jūnija rīkojumu Nr. 351, apliecinot, ka sertifikāta īpašnieka zināšanu un prasmju kopums un viņa kompetence atbilst grāmatvežu profesijas 4. kvalifikācijas līmenim.

Sertificēšanas sfēras:

1. KOMPETENCES SERTIFIKĀTS «GRĀMATVEDIS» kopš 2002. gada;
2. 2009. gadā LATAK apstiprināta grāmatvežu sertificēšanu sfēra VALSTS UN PAŠVALDĪBU BUDŽETA IESTĀŽU GRĀMATVEŽA KOMPETENCES SERTIFIKĀTS.
3. 2011. gadā LATAK apstiprināta sertificēšanu sfēra «GRĀMATVEDIS – AUDITORS»

Lielākā daļa no aptaujātajiem grāmatvežiem, vērtējot ieguvumus no sertifikācijas, norādīja, ka tā ir pozitīvi ietekmējusi viņu profesionālo darbību dodot iespēju:

- padziļināt un aktualizēt savas zināšanas;
- pārbaudīt savu profesionalitāti un gūt pārliecību par savām zināšanām;
- celt savu pašvērtējumu, autoritāti un radot ticību savām spējām;

- iegūt jaunus domubiedrus – dažādu nozaru grāmatvežus, kas var sniegt padomus;
- veiksmīgi pierādīt sevi darba tirgū;
- karjeras izaugsmei.

4. Vispārējās prasības pretendentiem

Sertifikācijas pretendentiem ir jābūt:

- **vispārējai vidējai, vidējai profesionālai vai augstākai izglītībai;**
- **vismaz 3 gadu darba pieredzei grāmatvedības uzskaites darbā;**
- **datorprasmēm.**

5. Kā sagatavoties eksāmeniem

Tas ir pretendenta brīvas izvēles jautājums. Grāmatvedis, kas ir kompetents, var kārtot eksāmenus bez papildus apmācības, bet ja nepieciešams papildināt zināšanas, tās var apgūt pašmācības ceļā vai mācībuursos.

6. Eksāmeni

Lai iegūtu kompetences sertifikātu, pretendentiem ir jānokārto divi kompleksie kvalifikācijas pārbaudes eksāmeni:

1) Finanšu grāmatvedībā un LR nodokļu sistēmā;

2) Vadības grāmatvedībā, lietvedībā, darba un saimnieciskajās tiesībās.

Lai iegūtu sertifikātu «Grāmatvedis – auditors», pretendentiem jābūt Kompetences sertifikāta īpašniekam un jānokārto kompleksais eksāmens: Finanšu analīze, nodokļu plānošana, iekšējais audits un iekšējā kontrole, ārējais audits un profesionālā ētika.

Eksāmenus kārtot rakstveidā, valsts valodā un eksāmena laikā var izmantot normatīvos likumdošanas aktus.

Maksimālais vienā eksāmenā iegūstamais punktu skaits ir 100 un eksāmens ir sekmīgi nokārtots, ja pretendents ir saņēmis ne mazāk kā 65 punktus, jeb 7 balle.

Lai nodrošinātu objektīvu zināšanu un prasmju novērtēšanu, sertifikācijas pretendentiem eksāmenu kārtot ar devīzi, personas informāciju atšifrēt uz īpašām veidlapām, kas līdz rezultātu saņemšanai atrodas slēgtā aploksnē.

7. Sertifikācijas process

Pēc sekmīgas eksāmenu nokārtošanas, lai saņemtu kompetences sertifikātu, pretendents ir jāraksta iesniegums Grāmatvežu sertifikācijas centram un iesniegumam jāpievieno:

- izglītības dokumentu kopijas (uzrādot oriģinālu);
- dokumenti, kas apliecina nepieciešamo trīs gadu darba pieredzi grāmatvedības uzskaites darbā;
- apliecinājums par datorprasmēm.

8. Sertificēto personu reģistra publicēšana

Sertificēts grāmatvedis saņem kompetences sertifikātu, kura darbības laiks ir 3 gadi. Sertifikāta īpašnieka vārds, uzvārds un sertifikātu numurs tiek publicēts žurnālā «Bilance». GSC mājaslapā www.gramatvezusc.lv papildus tiek publicēts arī sertifikāta termiņš.

9. Uzraudzība, reģistra uzturēšana

Saskaņā ar Standarta LVS EN ISO/IEC 17024 prasībām jāveic sertifikātu īpašnieku uzraudzības procedūra, kurā iekļauta sertificēto grāmatvežu reģistra uzturēšana, viņu personālo lietu sastādīšana un aktualizācija, kā arī GSC kvalitātes pārvaldības sistēmas auditi un LATAK veiktās ikgadējās pārbaudes par standarta prasību un uzraudzības ievērošanu.

Kompetences sertifikātu īpašniekiem katru gadu jāiesniedz pārskats par profesionālo darbību un pilnveidi, ar apstiprinājuma dokumentiem par kvalifikācijas semināru un kursu apmeklējumu grāmatvedības un nodokļu jautājumos ne mazāk kā 36 akadēmiskās stundas gadā.

Sertifikātu «Grāmatvedis – auditors» īpašniekiem katru gadu jāiesniedz pārskats par profesionālo darbību un zināšanu pilnveidi, ar apstiprinājuma dokumentiem par kvalifikācijas semināru un kursu apmeklējumu grāmatvedības un nodokļu jautājumos ne mazāk kā 36 akadēmiskās stundas gadā un uzņēmumu auditā ne mazāk kā 12 akadēmiskās stundas gadā.

10. Pārsertifikācija

Sertifikāta derīguma termiņu var pagarināt, piesakoties uz pārsertifikāciju un nokārtojot kompetences testu, ko sagatavo eksperti, ņemot vērā jaunākās izmaiņas normatīvajos aktos. Testa jautājumi sagrupēti 4 daļās: 1) Finanšu grāmatvedībā un LR nodokļu sistēmā; 2) vadības grāmatvedībā; 3) darba un saimnieciskajās tiesībās; 4) lietvedībā.

Testu kārtu rakstveidā, valsts valodā un eksāmena laikā var izmantot normatīvos likumdošanas aktus.

Maksimālais testā iegūstamais punktu skaits ir 40 un tas ir sekmīgi nokārtots, ja pretendents iegūvis vērtējumu ne mazāk, kā 20 punkti.

Eksāmenu grafiks, sertifikācijas pakalpojumu cenas un pilnīga informācija par sertifikācijas kritērijiem, noteikumiem, kā arī dati par grāmatvežiem, kas ir saņēmuši kompetences sertifikātu ir publiski pieejami GSC mājas lapā www.gramatvezusc.lv

11. GSC dokumentācija

Kvalitātes rokasgrāmata, kurā apkopoti visi ar sertificēšanu saistītie normatīvie dokumenti (sertificēšanas shēma, kritēriji, kvalitātes sistēma, organizatoriskā struktūra, prasības personālam un ekspertiem, sertifikācijas noteikumi, sertifikāta nolikums.

Sertificēto personu lietas, kurās apkopoti visu kārtoto eksāmenu darbi, ekspertu vērtējumi, iesniegto dokumentu oriģināli un kopijas, sertifikātu noraksti, ikgadējie pārskati par profesionālo darbību un pilnveidi. Personu lietas tiek glabātas seifā.

Instrukcijas visām ar sertificēšanu saistītām darbībām: eksaminācijas noteikumi, vadošo dokumentu pārvaldība, datu reģistrācija, glabāšana un izniegšana, sertifikāta pretendentu iesniegumu pieņemšana un izskatīšana, sertifikācijas rezultātu noformēšana un reģistrācija, sertifikātu īpašnieku darbības uzraudzība un pārsertifikācija, personāla un ekspertu novērtēšana, iekšējās kvalitātes pārbaudes (auditi), sertifikācijas trūkumu un to cēloņu atklāšanas un nevēlamo tendenču novēršanas kārtība, sūdzību un apelāciju izskatīšanas noteikumi.

LATVIJAS REPUBLIKAS UZŅĒMUMU REĢISTRS

BIEDRĪBAS REĢISTRĀCIJAS APLIECĪBA

Nosaukums:

"ISO sertificēto grāmatvežu asociācija"

Vienotais reģistrācijas numurs:

40008110012

Reģistrācijas datums biedrību un nodibinājumu reģistrā:

08.01.2007.

Reģistrācijas vieta:

Rīga

Apliecības izdošanas datums:

14.03.2012.

Valsts notāre

Līlita Strode

B 016794